

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopsne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Se enkrat Celje v državnem zboru.

Bilo je dovolj časa med velikonočnimi počitnicami, da se nemška jeza zaradi propada Stürgkhove resolucije skuha. In res, kako je vrelo po raznih nemških shodih, je bilo pričakovati v prvi seji najhujših viharjev, če ne celo zagrožene obstrukcije. No, prva seja včeraj je potekla nasprotno dokaj mirno, iz česar pa seveda še ni sklepati, da se je nevihta zaradi Celja definitivno poglobila.

Vendar pa je se tudi včerajšnja seja poslanske zbornice vršila le v znamenju celjskega vprašanja, dasi je bila na dnevnem redu točka »obrtne šole«. Za ustanovitev obrtne šole v Budjevicah je govoril posl. Brdlik, ugovarjal mu je poslanec Siegmund.

Potem pa je dobil besedo Hofmann-Wellenhof, ki se je ves čas svojega govora drgnil ob slovansko šolstvo. Glede Celja je rekel med drugimi »Celje je nacionalna in politična častna zadeva Nemcev.« Celje bi naj bilo poskuševališe za to, ali ima najmanjša mera dobre volje in poštenih mirovnih namenov napram Nemcem upanja v tej zbornici, da najde večino. Vladno vedenje nas je moralo v tej zadevi vsaj prav čudno dirniti. Imeli smo priliko, opazovati zadnji čas večkrat neoporečno spretnost sedanjega ministrskega predsednika. To pot pa ga je ta lastnost zapustila. Za nas je celjski slučaj tipičen; isti je zgled rovarskega dela, ki se izvršuje že desetletja zoper nemško posest v Avstriji.

Ministrski predsednik dr. Körber: »Spoštovanemu predgovorniku sem zelo hvaležen, čeravno je ostro napadal vladno, da mi je dal priliko, govoriti o vprašanju, o katerem se razpravlja zadnji čas tako vsestransko in tako razburljivo. Vlada, koje mišljenje in delovanje je namenjeno le pomirjenju duhov, in katere dolžnost je popolna lojaliteta napram vsem strankam in osebam v tej zbornici in izven iste, ta vlada nikakor neče, da bi se vlegla nova megla na posvetovanja v tej zbor-

nici. Zdi se ji tedaj dolžnost, da razloži takoj pri prvi se nedeži priliki svoje nazore o najnovejšem dogodku, glasovanju o Stürgkhovi resoluciji. Pri nas se hoče ne le kabinet, kateremu se je šele nekaj dni poprej izkazalo upanje, sedaj ravno tako naglo obsoditi, temuč vreči se hoče tudi komaj iz težavne krize izkopano državo nazaj v negotovost, in to vse zato, ker se resolucija, koje usoda na stvari ničesar ne izpremeni, ni sprejela. Celjsko zadevo mi je od dveh strani razpravljati. V kolikor se gre za zbornično glasovanje v zadnji seji in za ozirom na slovenske vzporednice. Res je, da more vlada do gotove meje vplivati na glasovanje v parlamentu. Kajti v tem tiči ravno vodstvo, ako tega več ne more, potem je njena ura dotekla. Toda zgodijo se ločitve zadnji trenotek, ki ne pripustijo večine niti nemškim niti slovanskim strankam. Preostanejo stranke, ki odločijo. Tukaj pa potem vpliv vlade ne zadostuje več.

V tej mnogojezični državi je kompromis nacionalnih strank edina rešitev, in gotovo ne izdaja tajnosti, ako rečem, da razumemo pod narodnim pomirjenjem kompromis velikih narodnih skupin. Pooblastite vladu za take kompromise, in izključena bodo povse taka glasovanja, kakršno je bilo v zadnji seji pred velikonočjo. Kako se stvari razvijejo, ako skuša vlada brez pooblastila strank doseči narodne kompromise, se je pokazalo že poprej in posebno v celjskem slučaju. Važnejše kot glasovanje o resoluciji se mi zdi celjsko vprašanje samo, ki je privedlo že večkrat v to zbornico težke konfliktke. Ako se vzame zadeva kot to, kar je pravzaprav, izključno kulturno vprašanje (Nemci ugovarjajo), potem bi ne bilo tako težko, najti izhod. Da so nastale slovenske vzporednice v Celju v nacionalnem znamenju (?), to je, kar poostruje konflikt. Jaz sicer ne verujem, da bodo hoteli Slovenci od tam začeti naskakovanje na Nemce. Dokazano je, da se Slovenci dosedaj niso

radovali svoje posesti, ker so se pritožbe nad celjskimi razredi vedno bolj razvijale v nevarnost za notranji mir. Vsled tega se bo morala na vsak način iskati neka od pomoč — mnogo glasov se je že izreklo za to — ki bo odvzela celjskemu vprašanju njegov dosedanj nevarni značaj, in ki bo na ta način odstranila netivo iz našega političnega življenja. Resno hočemo iti na odpravo celjskega vprašanja, in brez Slovencev tega vprašanja pač ne bomo rešili.

V Ljubljani, 9. aprila.

Nemiri na Balkanu.

Letošnji pomladni nemiri na Balkanu — v Macedoniji in Stari Srbiji — so dobili naglo velik obseg ter so že doslej povzročili izredne odredbe. Turška vlada je poslala velike čete v okraje Novi Bazar in Mitrovica, bolgarska vlada je zbrala na meji 15 bataljonov in tudi v južnih okrajih Srbije se zbirajo čete. Porta je poslala veleblastim posebno noto, v kateri se pritožuje, da bolgarska vlada ni zmožna zatreti podpihovanje in hujskanje macedonskega odhoda. Neki bolgarski polkovnik potuje po Macedoniji ter agitira za ustajo. V Vidinu je imel shod ter je pozivljaj narod, naj se dvigne zoper turško vladu. Ustanové naj se društva strelcev, ki izučijo može in mladeniče za vojno. Ta polkovnik je razposlal več pisem ter obljubil, da pride še v razne kraje agitirat. Razburjenje je veliko. Ustaši so imeli baje že več prask s turškimi vojaki. V nekaterih krajih vlada panika. Vojaštva povsod mrgoli. Del Novega Bazarja t. j. do reke Lim s kraji Priboj, Prebolje in Biropolje je zaseden z avstro-ogrskimi četami. Sedaj je ondi 1. infat. brigada fml. barona Goumočnsa, ki prebiva v Plevlju. Mogoče je torej, da bode imela z ustaši opravka tudi naša armada. Vmešava se tudi že Italija, ki želi, da se Albanija prepusti docela Albancem, češ, le tako nastane trajni mir. »Novoje Vremja« piše, da niti Bolgarija niti Srbija ne moreta ostati mirni, ako nastanejo ob meji resni in veliki nemiri. Niti bolgarska niti

srbska vlada ne more svojim državljanom prepovedati, da bi ne šli svojim zatiranim bratom na pomoč, ako začno Turki klanje. Turčija kroti in pokori krščanske ustaše, panislamitskih hujskačev in nasilnikov pa ne ovira v njih bestialnosti. Turška vlada upa, da zatre ustajo v par dneh.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Bruslja poročajo: Pri sprejemu zastopnikov časopisja je potrdil poslanik dr. Leyds, da so sklenili burski voditelji, vztrajati pri svoji zahtevi glede neodvisnosti burskih republik. Hkratu je Leyds ponovil vest, da je položaj Angležev neugoden ter da prodira Botha proti Durbanu. Potemtakem se vojno premirje ni sklenilo, dasi se vrše mirovna pogajanja. Iz Kroonstada se poroča, da je Schalk Burger sedaj pri Steijnju in Delareyu, a da mirovna pogajanja doslej radi razdalja Burov in Angležev niso napredovala. Zato pojdejo burski delegati drugam, da se pogajanja olajšajo. V Johannesburgu se je vršila 3. t. m. prvič, odkar traja vojna, generalna skupščina rudokopne zbornice. Predsednik je izjavil, da je prepričan, da se je zahvaliti samo Bothi, da se rudokopi niso porušili docela. Sedaj dela pa že 16.035 stop zopet. Buri so zaplenili 267.173 funtov zlata na poštah, železnicah, bankah in v jamah. Rudokopi imajo radi vojne 3.400.000 funtov (81.600.000 K) šterlingov škode. O bitki ob reki Hart v zahodnjem Transvaalu, kjer so se merili Delarey in Kemp na eni ter Valter Kitchener, brat lorda Kitchenerja še ni nobenih natančnih poročil. Boj se je vršil skoraj na istem mestu, kakor boj z Methuenom. Angleški časopisi trdijo, da so imeli Buri okoli 300 mož mrtvih in ranjenih, česar pa ni verjeti, ker tako dolgo se Buri sploh več ne vojujejo, da bi imeli tolike izgube, nego se poprej umaknejo. Počakati je vsekakor objektivnih poročil. Kje je Dewet, ni znano. Burski poveljnik Erazem je baje pri Boshkoopu padel. Botha se menda za mirovna pogajanja ne meni, nego operira dalje. Sedaj prodira zopet v Natal. Severni

LISTEK.

Hrvatska in slovenska opera.

(Konec.)

Dr. Ivo Kršnjavi piše nadalje:

»Stagione« ne priporočam. Nedavno sem videl take predstave na Reki; eden, dva dobra glasa, neprimerno mnogo muzikov, ki naj ostalo beraštvo pokrijejo. Razen tega naj bi človek poslušal teden za tednom »Aïdo« in »Rigoletta«, da se ju naveličaš za večno.

Vprašajte me, kaj naj se zgodi? Jaz mislim, da je treba preučiti razmere v Ljubljani ter posnemati Ljubljanske. Občinstvo pa naj stori vse, da se opera in drama ohranita. Vlada je storila več kakor svojo dolžnost, občinstvo pa mnogo manj...

Kar se tiče vodstva gledališča, menim, da bi bilo moralo biti v eni roki, da pa bi bil posvetovalen odbor že radi tega koristen, ker bi imeli odlični in vplivni prijatelji gledališča potem živahnije zanimanje za vspevanje gledališča. Vsak poskus, rešiti opero, smatram hvalevrednim.

Musikolog Franjo Ks. Kuhač meni:

»... Popolno opustitev opere in operete smatram iz mnogih ozirov za neprimerno. Jaz mislim, da bi se mogli doseči z eliminiranjem velike seriozne opere iz repertoira znatni prihranki*) ter bi se mogla potem resna in vesela opereta ter komična opera gojiti bolje in intenzivneje... Tudi domačim skladateljem bi se odprlo s tem širše polje, da se uveljavijo. Mi Hrvatje bi se morali s takim repertoarjem zadovoljiti, kajti pozabiti se ne sme, da morejo le veliki narodi imeti pravico do velikih del. Za naše razmere bi komična opera in opereta zadoščali; velika opera pa bi se mogla pozneje, ob primernem času, sprejeti zopet na repertoar, toda šele takrat, ko bi pokazalo občinstvo večje zanimanje ter bi mogla dežela zopet prenašati večji primanjkljaj... Operne stagione bi že radi tega ne priporočal, ker sem proti temu, da bi odnašali tujci naš denar, ne da bi mi imeli od tega kulturne dobiček. Navadno pa so taka podjetja v umetniškem oziru tako

*) V Ljubljani se zahtevajo le velike, seriozne opere, ker k manjšim operam občinstvo ne hodi! To se je pokazalo pri »Stradelli« in »Favoriti«.

slaba, da se posestnikom stroški ne izplačajo.

Jaz dvomim torej, da bise moglo gledališče brez opere in operete dalje časa vzdržati. Igrokaz in veseloigra imata jako omejeno občinstvo, ki za vzdrževanje predstav na umetniški višini ne zadoščata... Ako bi se gojila le igrokaz in veseloigra, bi obisk gledališča močno padel, a dežela bi pri tem ne dosegla nikakih znatnih prihrankov. Tudi iz finančnih ozirov se mi torej radikalna odredba deželne vlade ne zdi opravičena.

Veleposestnik Dragan Turković:

»Nameravano opustitev opere in operete obžalujem iz vsega srca ter smatram to odredbo za hud udarec po operni literaturi sploh in po hrvatski še posebej... Jaz sem absoluten pristaš stalne, dobre opere in bi ji dajal prednost pred operno stagione. Jaz mislim, da mora gledališče brez opere in operete popolnoma propasti. Samo dramske predstave ne bodo mogle zadoščati občinstvu osem mesecev, in posledica tega bo, da se bodo vršile predstave pred praznimi hišami.«

Pisatelj in kritik dr. Milivoj Dežman se je izrazil tako-le:

»... V dobi Hreljanovića je imelo gledališče vsako leto 40.000—50.000 K deficita brez investicij... Dejstvo je, da ima gledališče vsako leto **370.000 K stroškov** (320.000 K znašajo le gaže) ter te-le dohodke: 120.000 K subvencije,*) 36.000 kron ložni abonement in 164.000 kron dnevnih dohodkov; skupaj **320.000 K dohodkov.**») ... To je tudi dokaz, da je možno z dohodki v znesku 380.000 K, katere je pri previdnem vodstvu lahko doseči, obdržati stalno hrvatsko opero in opereto, ne da bi bilo treba obremenjati deželni proračun še bolj... Potreba je, da se izvrši korenita reforma glede osobja, repertoarja in predstave; opera in opereta pa naj se ne opustita.«

Večina hrvatskih glasov se je torej izrekla, da se opera in opereta obdržita. Vsi pa hkratu zahtevajo, da se morajo

*) V Ljubljani: 30.000 k subvencije, lože so last deželnega odbora, dnevni stroški poprečno 170 K od predstave!

**) V Ljubljani znašajo vsi dohodki okoli 43.600 K, od katerih pa je odbiti še okoli 4000 K, ki se porabijo v povrnitev in plačilo posojila, starih dolgov, obresti in zavarovalnine. Do-hodki ne znašajo torej niti celih 39.000 K na leto!

okraji te angleške kolonije so zavarovani s stražnicami in vsa dežela severno Tugele je prometu zaprta. Mestne straže v Ladysmithu, Dundeeju in Newcastleu so pomnožene ter se nabirajo prostovoljci. Botha hoče zvabiti del angleške vojske v Natal, da oprosti vhodnji del Transvaala, kjer bodo imeli potem drugi burski poveljniki lažje polje. Vsekakor se more reči, da se vojna nadaljuje.

Najnovejše politične vesti.

O nemirih v Albaniji in Macedoniji je razposlala Turčija vesilam noto, v kateri dolži pred vsem Bolgarijo, da neguje in podpihuje nemire. — Načelniki nemških strank so sklenili, da bodo podpirali predlog za ustanovitev češke obrtne šole, le ne v Budjevicah, temveč v kakem izključno češkem mestu. Zahtevali pa bodo, da se ustanovi tudi nemška državna obrtna šola v Hebu ali v okrožju istega. — V venecuelski vstaji so vladne čete dvakrat podglele in sicer dne 3. t. m. pri Garupanu in 4. pri El Bilar. V prvi bitki je izgubil general Escolante 350 mož. — Ogrski ministrski predsednik Szell ima baje zelo omajeno stališče zaradi upiranja nekaterim vojaškim vprašanjem — Belgijska kraljica je baje nevarno bolna. — Zvišana carina na sladkor se namerava uvesti na Angleškem. Tudi za stavbni les se določi uvoz na carino. — Bivši angleški minister Kimberley je umrl. — Odprava vojnega davka sta sklenila senat in reprezentantska zbornica Združenih držav. Istočasno pa se je sprejel tudi zakon, ki zabranjuje Kitajcem naseljevanje v Ameriki.

Dopisi.

Iz Žužemberka. Kar naš gosp. dekan počenja, je pa že prečudno. Tisti prostor ob cesti, ki ga je kupil od trga, je sedaj obgradil s plankami, kakor okrog kakega dvorišča ter si je za pol metra zemlje na širokost in kakih petsto korakov na dolgost cestnega zemljišča prigradil. Sedaj pravijo, da ga bode cestni odbor tožil. Odbor ima popolnoma prav. G. dekan ima že itak preveč zemljišča, sedaj hoče pa vzeti še to, kar je cestnega. Pa še več! Po tistem zemljišču je tudi pot, ki pelje do cerkve. Odkar je cerkev, vedno obstoji ista pot. To pot je g. Miha zgradil ter prepovedal prehod čez svoje zemljišče po istem potu. Radovedni smo, kdo bode podlegel; mi pravimo: dajmo g. Mihi to, kar je njegovega, ljudstvu in cestnemu odboru pa zopet njegovo, drugače naj se pa najstrožje postopa. Sicer pa vprašamo: Kdo je kriv, če vera peša? Nikdo drugi ne, kot Vi, duhovniki, ki tako postopate. Že tako imate, g. dekan, zasluge, da se nahajata dve cerkvi v trgu v razvalinah, sedaj ste pričeli pa pri tretji s tem, da ste pot zaprli, pot do cerkve, ste razumeli, g. dekan, ki je že desetletja, ko Vas ni bilo, in ki bode še, ko Vas več

dohodki zagrebškega gledališča povišati in da se mora zanimanje občinstva povečati. Ako se ti pogoji ne izvršé, se opera in opereta, hočešnečešmoraš, opustita vsaj za nekaj sezon.

Enak položaj je v Ljubljani. S sedanjimi subvencijami in s sedanjimi dnevnimi dohodki opere ni možno vzdrževati več. Dosedanji dohodki ne zadoščajo niti za pokritje gaž in skromnega repertoarja. Naše občinstvo se noče več zadovoljevati z diletanti, nego hoče videti na odru vsaj večinoma dobre igralce in igralke; pri opernih predstavah pa zahteva izvrstnih močij in najboljših opernih del, pa sijajne epreme, sicer ostaja rajši doma ali pa si išče cenene zabave.

S štedenjem in varčevanjem se doseže pri gledališču vedno le negativen uspeh.

Vzlic vsej ljubezni do umetnega petja in do opernih predstav se bo moralo torej tudi naše gledališče poslej omejiti le na dramske predstave — ki se bodo mogle seveda vršiti samo dvakrat do trikrat na teden! — ali pa bodo morali poklicani faktorji najti gledališču nove izdatne vire dohodkov.

To smo hoteli povedati gledališkemu občinstvu še pred obnim zborom dramatičnega društva.

ne bode. Le takó naprej. Ko bode vreča polna, se bode sama razvezala.

Št. Jurij ob južni železnici.

Kakor Ahasver kolovratim po svetu in tako me je ob velikonočnih praznikih zanesel slučaj tudi v Št. Jur ob južni železnici. Prej, ko sem tja dolazil, sem tuhtal, kaj le počenjajo ti šentjurski ljudje zdaj v tej viharji politični borbi? Mar-li se kaj zavedajo svojega svetovnega slovesa? No, v »narodni« gostilni pri Nendlu sem našel trške odličnjake, pošteno in veselo so peli in pili prav »po kranjsko«, gosp. fejmušter« in slavni slovenski mecenas pa je medtem prešteval doma svoje tisočake in izmišljeval za kratek čas nove neumnosti, častiti gosp. Mmm... I, ali kako se že ta šment piše! je naročaval za sebe in drameljskega »gnadljivca« likére od Trapistov (po 7 K za pol litra!) in dragi mi, seveda tudi častiti g. Grogga je po svoji navadi prosil v kaplaniji blagoslova in sreče za svoje novorojeno, a slabotno dete — za šentjurski konsum.

K položaju zavarovalnih agentov.

Piše se nam: Odkar je pričela delovati »Vzajemna zavarovalnica« v Ljubljani, pričeli so tudi klerikalni listi rohneti proti agentom ostalih zavarovalnic. Prej smo jim bili dobri, da smo jim zavarovali cerkve in farove, sedaj hujskajo na »liberalne« agente kakor na stekle pse in lažejo povrh, da se kar kadi. Skrajni čas je že, da se zavarovalni potovalci na Slovenskem zbuje iz svojega zimskega spanja. Kam pridemo, ako pojde tako dalje? Za zavarovalnice je večinoma vedno bolje, za potovalce vedno slabše. Da nam dela »Vzajemna zavarovalnica« občutno konkurenco, tega se ne da tajiti. Tolažimo pa se, da tega ne dela na način, vreden poštene zavarovalnice, nego samo s skrajno bedasto reklamo v klerikalnih listih in z malovrednim ščuvanjem proti drugim agentom, ki si baš tako pošteno služijo svoj kruh, kakor vsakdo drugi. Nadalje so vse večje akcijske zavarovalne družbe sklenile pogodbo, da si medsebojno ne bodo delale konkurence, in zagroziye agentom z občutnimi denarnimi globami v slučaju, da se proti tej pogodbi pregreše. Kolikor mi je znano, te pogodbe sicer nikdo za resno ne smatra, niti sama ravateljstva se je dosledno ne drže, ker je taka pogodba dandanašnji, ko divja najhujša konkurenca, nemogoča, vendar je ta ovira tuintam le občutna — za nas. Vzlic temu, da se nam zaslužek prikrajšuje na vseh koncih in krajih, in da je draginja uprav neznosna, ne misli nikdo na zboljšanje našega položaja. Kaj čuda potem, da nima zavarovalništvo s svojimi agenti vred nikakega ugleda med ljudstvom? Kaj si naj misli kmet o agentu, ki mu na dolgo in široko razklada, da ima njegova zavarovalnica dvajset, petdeset ali sto milijonov kron, a vidi, da se uboga para od rana do večera, kakor navaden hlapec, peha za služkom in mirno prenaša vse pšice, ki od vseh strani lete nanj, samo da si služuži svoj vsakdanji kruh?? Ako se primerja plača zavarovalnega agenta z denarnimi svotami, katere pridobi zavarovalnici vsak mesec, se takoj vidi, da je način, po katerem se mu preračunava plača v času sedanje splošne draginje, popolnoma skrajno neopravičen. Ako pridobi namreč akviziter najmanj 240 kron čiste premije od desetletnih zavarovanj, znaša to v 10 letih 2400 kron. Najvišja provizija, katero plačujejo zavarovalnice od samo prvoletne premije, je 50%. Agent prejme torej za svoj celomesečni trud 120 kron za delo, ki prinese zavarovalnici tekom let okroglih dvatisoč štiristo kron! Vsprejemne pristojbine tu ne pridejo v poštev, ker iste plačajo stranke in ne zavarovalnice. Da se s 120 K nikakor ne morajo pokriti celomesečni potni stroški: hrana, obile vožnje itd., je umevno samo ob sebi. — Za tako malo odškodnino dobivajo zavarovalnice kolosalne svote, dočim nima potovalec ničesar za svoj trud. Pošteno in posnemanja vredno je torej od neke znane zavarovalnice, da računa provizijo po 18—22% od časovne premije, t. j. podlaga proviziji, je premija od vseh deset let in plačuje svojim potovalcem na ta način poleg voznine, povračila za spremljevalca, poleg vsprejemnih pristojbin še do deset kron dnevne plače. Žalibog, da je samo ena taka. — Kričeča krivica je tudi, da je zavarovalni potovalec kot takšen brez vsega pravnega varstva, ker ne spada ne pod obrtni in ne pod trgovinski zakon. Ako se mu torej zgodi kaka krivica, se ne more nikjer pritožiti, in je takorekoč popolnoma »vogelfrei«! Nadalje ni prav nič preskrbljeno za starost in onemoglost, tako, da zavarovalni potovalec nima prav nobene bodočnosti. — To vse sem hotel navesti gg. kolegom v prevdarek. Konkurenca je vedno hujša in zavarovalnice same so pričele svojim lastnim zastopnikom oteževati poslovanje, ergo: treba bode za nas reform!

Zavarovalni potovalec.

Izpred sodišča.

Gospod deželnosodni nadsvetnik Fon je predsedoval včeraj sledečim bolj zanimivim obravam c. kr. deželne sodnije:

1. **Oj te punice!** Na obtožni klopi sedi leta 1882. rojeni posestnikov sin Martin Prezelj iz Rudnega pri Škofji Loki. Prezelj je bil že dlje časa jezen na 23letnega hlapca Janeza Miheliča iz Škofje Loke. Obadva sta namreč zahajala k lepi Marjetici Dolinar, 23letni hčerki posestnika v Št. Petru. Lepa Marjetica sicer »z nobenim ni držala«, a vnela je v srcih obeh fantov vročo ljubosumnost. 2. svedčana je Mihelič ustavil Prezelja in ga vprašal, zakaj je jezen nanj in kako to, da pravi ljudem, da ga namerava počakati in naklestiti. Iz tega je prišel prepir in tepež. Mihelič je zbijal z dežnikom po Prezelju, ta pa nekaj časa s polenčkom; potem pa je vzel nož in obsuval prav surovo Miheliča. Prizadel mu je več lahkih in dvoje težkih ran. V sled tega bode sedel osem mesecev v težki ječi in se postal ter trdo ležal vsak mesec, plačal 85 K Miheliču in stroške sodnega postopanja. Ne vemo, če mu je to junaštvo pridobilo srce lepe Marjetice...

2. **Konec malega tovarnarja.** Leta 1850. se je v Grasicu na Češkem porodil Rudolf Mayer. Bil je najprvo krojač, potem pa se je pečal z izdelovanjem slamnikov. Leta 1870. je prišel na Kranjsko; v Domžalah se je stalno naselil in končno, po preteku 20 let, ustanovil lastno tovarno za izdelovanje slamnikov ter sezidal malo hišico. Nekaj časa mu je povsem dobro šlo. A potem se je stvar predrugačila. Leta 1895. je prišel potres, in to je bil začetek njegovih nesreč. Knjigovodstva ni imel; vodil je le takozvani »šmirbuh«, kakor vsi podjetniki, ki pridejo iz delavskega stanu. V sled tega tudi ni mogel precej sprevideti, da je dosti globoko v dolgeh. Industrijalna kriza pa, ki pretresa sedaj celo srednjo Evropo z svojo grozovitostjo, vrgla je tudi njegovo tovarno v razvaline. Prišel je v konkurz, kakor več slamniških tovarn v Domžalah. Izkazalo se je deficita 12.023 K in v sled tega se je dvignila tožba proti njemu radi neprevidnega ravnanja s tujo lastnino. Sodni dvor ga je krivim spoznal in obsodil na 3 dni strogega zapore s postom in plačilom stroškov. Zagovarjal ga je dr. Krišper in odmerila se je kazen tako nizko, posebno tudi v sled tega, ker ima nesrečnej doma bolno ženo in 10 otrok.

3. **Lovski tatovi.** Na obtožni klopi sedijo: Leta 1874. rojeni oženjeni posestnik Janez Švegelj od Št. Katarine pri Trzinu, petkrat predkaznovan (tudi radi lovske tatvine); njegovo posestvo je vredno 2000 kron, dolga ima pa 5000 K, kakor pripoveduje s smehljajem na prebrisanem obrazu. Drugi obtoženec je leta 1865. rojeni, večkrat predkaznovani posestnik Peter Mali iz Volnika in tretji leta 1875. rojeni dninar Andrej Vever iz Predgore. Lovski čuvaj lovišča g. Zeschkota iz Ljubljane, Jože Meglič, je zapazil 22. prosinca pod Storščem sledove dveh oseb. Slutil je precej lovske tatvine in pazil. Popoldne je tudi že videl leteti »rne« v divjem begu na Belopeč, začul strel in zapazil tri osebe, med njimi Švegelja. Že preje enkrat, septembra m. l. je zasačil Švegelja z nabasano puško na lovu. Leta je tudi lovskega čuvaju 23. prosinca grozil, da »bosta že skupaj prišla, da ga bode mrzlega naredil, da ne bode za nobeno rabo več«. Poleg tega so vsi trije toženci nosili orožje brez orožnega lista. Tako se je dvignila proti vsem trem obtožba. Sodni dvor je vse tri tičke obsodil, in sicer: prvega na osem mesecev, drugega na 1 mesec in tretjega na 6 tednov.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 9. aprila.

— **Celjsko vprašanje.** Strast je najslabši svetovalec. Klerikalci hočejo vsak kompromis preprečiti in sicer za vsako ceno, tudi če bi Slovenci še toliko škodo trpeli. Kompromis se mora preprečiti, veljaj karkoli, in sicer samo zategadelj, ker so ga sprožili slovenski liberalci, kajti o stvari sami so klerikalci popolnoma tistega mnenja, kakor mi. V tem strastnem prizadevanju, preprečiti kompromis za vsako ceno, so klerikalci v sled pomanjkanja družih argumentov zašli že tako daleč, da potiskajo Nemcem v roke najhujše orožje zoper slovensko srednješolstvo na Spodnjem Štajerskem. Šolstvo je strogo kulturno vprašanje in mora to ostati. Nemška očitavanja, da zahtevamo slovenskih srednjih šol iz političnih in ne iz kulturnih ozirov, so se doslej vedno zavračala kot grdo sumničenje naših kulturnih prizadevanj, in kot navadno podtikanje. Zdaj pa prihajajo slovenski listi in pravijo, da imajo Nemci prav, ko nas dolže, da hočemo s slovenskimi šolami poslove-

niti Celje. Slovenski listi se v svoji zaslepljenosti spozabljajo tako daleč, da priznavajo: naši kulturni zavodi imajo političen namen. Mi nismo nikdar stali na tem stališču in se ne bomo nikdar nanj postavili. Šole potrebujemo iz kulturnonarodnih ozirov, svoje politične boje proti Nemcem in Lahom pa bomo dobojevali z drugimi sredstvi. »Slovenec« in »Edinost« kakor tudi »Vaterland« pa so drugzega mnenja. »Slovenec« in »Edinost« namigujeta v včerajšnjih svojih člankih, da ima slovensko šolstvo tudi političen namen, pridobiti Celje. Protestujemo slovesno proti temu, da se tako bje v resnici v obraz, samo da se zbega javno mnenje, da se netijo strasti in sanje proti nam. Vsi Slovenci smo vedno zavzemali stališče, da potrebujemo šol za vzgojo slovenske inteligence. To je tudi resnično. Ustanovitev kake šole zamore eventualno imeti tudi politične posledice, ali to ni namen šole in ne sme biti. »Edinost« je v svojem perfidnem članku natresla še drugih ocvirkov. Tako je iztaknila, da smo glede kompromisa samo — trolilo dunajske vlade (!). in da mi tržaškimi in goriškimi Slovencem privoščimo šole (sploh) le v Barkovljah in v Solkanu (mi smo bili rekli, da po našem mnenju bi bilo bolje, vzeti slovensko gimnazijo v Barkovljah ali v Solkanu, kakor v Trstu ali v Gorici — ničesar dobiti). To so tiste navadne šuftarije, katerih smo od tržaške »Edinosti« že vajeni. Šuftarija in nič drugzega je tudi »Edinostina« obdolžitev, da si hočemo Ljubljancem priboriti kake liberalne drobtinice na škodo obmejnih Slovencev. Dokazovati, kako popolnoma neosnovana so ta natolcevanja, smatramo izpod svojega dostojanstva.

— Občinske volitve ljubljanske.

»Slovenec« se je včeraj grdo znesel nad nami, ker smo priobčili dopis, obsežajoči vsebino razgovora dveh udeležnikov nedeljskega predavanja. Vzlic temu je pa vendar resnica, da se vrše pogajanja mej socialnimi demokrati, mej klerikalci in mej nekimi pripadniki nemške stranke zaradi skupnega nastopa pri obč. volitvah in se bo jutri to vprašanje definitivno rešilo. Sprožili so misel na skupno postopanje vseh »opozicijskih strank« socialni demokratje, ki prirede jutri v ta namen shod volilcev »pri Auerju«. Prav posebno se pehata dva bivša gasilca za ta kompromis, neki Gačnik in Samasov uslužbenec Dachsa. Socialni demokratje — mej katerimi jih je pa mnogo, ki čutijo, kako nedostojna bi bila zveza socialno demokratične stranke s klerikalci — so izdali oklic na volilce, ki obsega vse polno vsakovrstnih obdolžitev. Priznamo, da nekatere pritožbe niso neopravičene, večinoma pa nimajo nikake podlage, časih pa so kakor jajce jajcu podobne natolcevanjem. Sicer pa mislimo, da se napredni stranki tudi socialnodemokratično-klerikalno-nemške koalicije ni bati, in da zmaga tudi proti tej koaliciji, ako razvije resno agitacijo.

— Občinske volitve v Ljubljani.

Danes pričele so se dostavljati glasovnice in legitimacije za občinske volitve v Ljubljani, in bode ta posel — kakor je upati — do sobote končan. Ker se je mnogo volilcev v zadnjem času preselilo, ni izključeno, da se jednemu ali drugemu glasovnica ne bode mogla dostaviti. Kdor bi torej do sobote zvečer ne dobil glasovnice, naj se zgasi v magistratnem ekspeditu, kjer se mu ista takoj vroči.

— Za IV. shod slovanskih časnikaarjev v Ljubljani

se razposiljejo vabila v par dneh. Ljubljanski pripravljalni odbor je dogovorno z osrednjim odborom v Pragi dognal že vse posameznosti vzporeda shoda, ki se bode bavl izključno s stanovskimi vprašanji slovanskega časnikarstva. V Ljubljani se priredi časnikarjem, ki dospo iz vseh slovanskih avstrijskih dežel, najlepši vzprejem, in tudi na Bledu in v Postojni se že pripravljajo na poset slovanskih časnikarjev, ki bodo imeli priliko, seznaniti se z najznamenitejšimi slovanskimi prirodnimi krasotami. Odbor je poskrbel, da bo rodil shod realne sadove ter da ponese slovanski gostje iz naše domovine najlepše vtiske.

— **Vzpored IV. shoda slovan-
skih časnikarjev**, ki se bo vršil v
Ljubljani o binkoštnih praznikih, je dolo-
čen tako-le: Dne 17. maja (v soboto):
ob 8. zvečer komerz v »Narodnem domu«.
Dne 18. maja (binkoštno nedeljo): ob
7. zjutraj na Rožniku sv. maša in skupni
zajutrek; — ob 9. dopoldne zborovanje v
»Mestnem domu«; — popoldne ogledo-
vanje Ljubljane in okolice; — ob 7. zve-
čer banket v »Narodnem domu«. Dne
19. maja (binkoštni ponedeljek): ob 8.
zjutraj izlet na Gorenjsko: Šum, Vintgar
in Bled. Ob 3. popoldne obed v jezerskem
salonu »Toplice« na Bledu. Ob 1/8. zve-
čer povratek v Ljubljano. Zvečer sestanek
v »Narodnem domu«. Dne 20. maja:
ob 3/6. zjutraj izlet v Postojno, obisk
jame in ob 2. popoldne odhod v Trst. —
Udeležniki naj blagovoli do 25. aprila t. l.
pripravljalnemu odboru IV. shoda slovan-
skih časnikarjev v Ljubljani (gg. dru. Ka-
rolu Trillerju ali dru. Evgenu Lampetu)
svojo udeležbo prijaviti. V pokritje stro-
škov za izdajo brošure blagovoli vsak
udeleženec doposlati 10 K. Samostojni
predlogi se morajo naznaniti pri-
pravljalnemu odboru v Ljubljani
vsaj osem dni pred shodom.

— **„Matica Slovenska“** je raz-
poslala ravnokar svoje književno darilo
za leto 1901, ki obstoji iz sledečih 6 knjig:
1. Zbornik III. zvezek. Uredil L. Pin-
tar, natisnila »Narodna Tiskarna«. Vse-
bina: 1. Dr. K. Štrekelj: Prešeren in
narodna pesem. 2. Fr. Orožen: Nekoliko
o zemljevidih slovenskih pokrajin v prejš-
njem in sedanjem času. 3. Ivan Prija-
telj: Puškin v slovenskih prevodih. 4.
Ivan Steklasa: Herbard X. Turjaški,
karlovski general. 5. J. Šlebinger:
Književni drobiž iz leta 1839. 6. Ivan
Vrhovec: O ustanovitvi šentjakobske,
františkanske in trnovske fare v Ljub-
ljani. 7. Ivan Vrhovec: Dve preda-
vanji o ljubljanskih pokopališčih. 8. Dr. K.
Glaser: Bibliografija slovenska.
II. Letopis za leto 1901. Uredil Evg.
Lah. Natisnila Blasnikova tiskarna. III.
Knezova knjižnica. VIII. zvezek. Ure-
dil Fr. Levec. Natisnila »Narodna Ti-
skarna«. Vsebina: 1. Ivan Cankar:
Tujci. 2. Fr. Kr. Meško: Črtice: Besede
otožnosti. Slika. Razne poti. Sen poletne
noči. C. F. J. Doljan: Lajnar. Slika iz
življenja. IV. Zabavna knjižnica. Ti-
skala Blasnikova tiskarna. Vsebina: 1.
Štiri bajke Šaltikova-Ščedrina. (Prevel Ivan
Priatelj.) 2. Peter Bohinjec: Za staro
pravdo. (Povest iz leta 1515.) V. Vojvo-
dina Kranjska. (Slov. zemlje IV. del.)
Prirodnoznanstvi, politični in kulturni opis
(33 podob). Spisal Fr. Orožen. Natisnila
Blasnikova tiskarna. VI. Slovenske na-
rodne pesmi. 6. snopič. Uredil dr. K.
Štrekelj. Natisnila Zadržna tiskarnica.
— Več o teh lepih knjigah še sprego-
vorimo.

— **Županska volitev na Je-
žici.** Iz Ježice se nam poroča, da so se
pred kratkim vršile tam občinske volitve,
ki so vzlic raznim strastnim spletkam
klerikalne stranke, katera je sedaj popol-
noma propadla, obrnile se na narodno
stran. Županom je bil izvoljen obče-
stovani g. Anton Vilfan, znani gostil-
ničar, po domače »Aleš«. Svetovalci so
Vinko Ahlin, Josip Škerlep, Fran
Plenik in Miha Dimnik. Gosp. Vilfan
je znan kot delaven, značajan in razumen
mož in je torej gotovo, da bo svoji občini
v vsakem oziru koristil.

— **Iz Šmartna pri Litiji** se nam
piše: »Slov. Narod« je priobčil dopis o
samomoru 72 let stare Katarine Kopriv-
nikar, v katerem dopisu pa se navajajo
tudi stvari, ki niso resnične. Katarina
Koprivnikar je bila vseskozi poštna
žena in se je dokazalo, da je bila zadnje
dni zmešana ter si je v tem duševnem
stanju končala življenje. Vsled tega do-
kaza ja bila tudi cerkveno pokopana. Kar
se govori o krivi prisegi, govore samo
stare opravljivke, vsi Šmarčani pa vedo,
da je to le obrekovanje poštene žene.
Tudi cerkvenik ni nič napačnega storil,
ampak se je držal cerkvenih predpisov.

— **Novo društvo slovenskih
visokošolcev.** V Ljutomeru se je
ustanovilo počitniško društvo slovenskih
visokošolcev za Slovenske gorice. Imenuje
se »Bodočnost« in bo prirejalo poučna
predavanja praktično naobrazovalne
vsebine.

— **Ponesrečil** je na celjskem
kolodvoru delovodja Jos. Štor. Na progi
se mu je spodrsnilo in lokomotiva ve-
lenjske železnice ga je na glavi in na
hrbtu močno poškodovala.

— **Pogreša se** 11letni slabotni
Jos. Ferles iz Trsta. Deček se je morda
napotil proti Ljubljani.

— **Glas iz občinstva.** Piše se
nam: »Danes zjutraj ob 8 1/2. uri je povozil
električni voz na Starem trgu blizu Be-
nediktove trgovine rumeno-rujavega lov-
skega psa srednje velikosti. Jaz sem šel
ravno za vozom. Ljudje so zakričali in
voznik je za hip obstal ter vprašal:
Kaj pa je? (Čudno je, da vendar psa pred
seboj ni zapazil!) Ko se mu je odgovorilo,
da je pes pod vozom, je odgovoril: Pa
naj bo! — ter hitro pognal naprej. Vozil
je kakih 10 metrov dalje, ne da bi se kaj
opazilo. Šele potem se pokaže za vozom
velika krvava luža, kateri je sledila še
najmanj 20 metrov dolga krvava proga
— preden je padlo pasje truplo izpod voza.
Iz tega se da sklepati, da pes iz pričetka
niti povožen ni bil; šele ko je voznik, če-
ravno opozorjen, da je žival pod
vozom, pognal dalje, je pes zašel med
gibajoče se železne dele, ki so mu razme-
sarili truplo. Pes je sicer — samo pes, a
nam se vendar zdi, da bi moral voznik
takoj vstaviti, če vidi, da je kaj živega pod
vozom, kajti rešitev morebiti še ni izklju-
čena; nikakor pa bi ne smel gnati naprej
in mrevariti ubogo žrtev toliko časa, da
pade dovolj razvaljana, sama izpod koles!
Mi ne poznamo inštrukcij, po katerih po-
stopajo vozniki, a če je voznik dotičnega
voza postal po inštrukcijah, so te in-
strukcije vsekako nujno potrebne revizije!«

— **Nove hiše v Ljubljani.** Za
novo hišo gospe A. Regalijske na Sv. Petra
cesti so že pričeli graditi temeljno zidovje,
za g. Fran Čudnovno hišo ob Sodnijskih
ulicah pa kopljejo temelj. Nasproti Zesch-
kovi vili v Lattermanovem drevoredu
zgradi se vila, za katero je svet že dolo-
čen. Novih hiš bo letos v Ljubljani sezi-
danih 8 ali 9.

— **Vlak z izseljenci v Ame-
riko.** Iz Reke se je ponoči pripeljalo 447
izseljencev v Ameriko. Iz Ljubljane so se
s posebnim vlakom odpeljali naprej.

— **Dva otroka,** dečka 4—5 let
stara sta prišla včeraj zvečer iz Ljubljane
v Rudnik, kjer sta prenočila pri Marjeti
Rožanc. Dosedaj se še ni dognalo, čegava
sta otroka.

— **Premog kradla** je na južnem
kolodvoru delavka H. U. iz Vodmata. Bila
je pri tatvini zasačena.

— **V bicikel zaletel.** Včeraj po-
poludne je iz Hafnerjeve veže na Sv. Petra
cesti priletel deček I. O. in se zaletel v
bicikel nekega poddesetnika, kateri je pa-
del s kolesa in tudi dečka podrl na tla.

— **Tikal je vrtnar** I. G. gostilni-
čarja I. K., kar se je temu tako za malo
zdelo, da je vrtnarja udaril s pestjo po
desnem očesu in ga ranil.

— **Na včerajšnji semenj,** je
bilo prignanih 892 volov, 224 krav in
59 telet — skupaj 1175 glav. Kupčija je
bila jako živahna, ker so prišli kupci iz
tujih krajev.

— **Tedenski izkaz o zdravstve-
nem stanju** mestne občine ljubljanske od
30. marca do 5. aprila 1902. Število novo-
rojencev 26 (=38.61‰), umrlih 28
(=41.58‰), mej njimi jih je umrlo za
dušljivim kašljem 1, za jetiko 5, za vne-
tjem sopilnih organov 7, vsled nezgode 1,
za različnimi boleznimi 14. Mej njimi je
bilo tujcev 7 (=25‰), iz zavodov 14
(=50‰). Za infekcijskimi boleznimi so
oboleli, in sicer za ošpicami 4, za škar-
latico 1, za tifuzom 1, za vrtico 2 osebi.

— **Najnovejše novice.** Štirje
bolgarski roparji so prišli v tur-
ško pokrajino Kirkimisa ter umorili tri
mohamedanske može in enega otroka,
nakar so zopet zbežali na Bolgarsko. Tako
poroča vali iz Adrianopla. — Bivši ce-
sarjev učitelj hrvaščine baron
Cvitković je umrl v Zagrebu. — Iz go-
avstrijskih dijakov. S tehničnih
visokih šol v Hanovru in Brunšviku so
zopet izgnali 12 dijakov in eno dijakinjo,
ki so avstrijski Poljaki. — Tramvaju
v Belgradu, ki je last neke belgijske
družbe, je promet vstavljen. Družba je za-
grešila neki carinski prestopke ter bila
zaradi tega obsojena na 11.000 frankov

globe. Ker ni globe pravi čas plačala,
zarubila ji je oblast vse konje. — So-
krivca cesaričnega morilca
Lucchenija so prijeli v Düssel-
dorfu na Nemškem v osebi Italijana Ber-
nardinija Frattotija. — Nezgoda na
Donavi. Iz Mohacsa se je odpeljala pred-
včerajšnjem vkljub viharju večja družba
delavcev po enostavnem brodu proti Mo-
haškemu otoku. Seboj so imeli vozove in
konje. Brod pa se je prekucnil ter po-
kopal vse pod seboj. Utonilo je osem
ljudij, 15 pa so jih rešili. — Peklen-
ski stroj se je razletel v narodni
banki v Bruselju. Poslopje je močno po-
škodovano. — Preoblečena dva
višja ruska častnika so baje pri-
jeli v Kattowitzu pri Breslavi kot ovadu-
štva sumljiva. Najbrže je vse le iz-
mišljotina v olepšanju Grimmovega vo-
hunstva. — Z dvema hčerka ma se
je obesila v Regnani na južnem Ti-
rolskem žena Mattivi.

— **Grof Tolstoj in Maksim Gor-
kij.** Dr. Altschuller, zdravnik Tolstega,
je izjavil, da je Tolstoj rešen, da bo mo-
gel čez dva tedna že ustati ter zopet de-
lati. Tolstoj pa tudi že sedaj čita časopise
ter si dela beležke. O Gorkem pa se je
isti zdravnik izrazil jako slabo. Baje so
Gorkemu dnevi šteti, ker so njegova pljuča
polna tuberklov.

— **Ženska v duhovniški obleki.**
Mariška Simli, inace duhovita, izobražena
ženska, je že toliko emancipovana, da
hodi v moški, in sicer duhovniški obleki,
s kolarjem, toda brez tonzura. Močiti se
noče. Te dni so jo iz Budimpešte poslali
domov, v Zagreb baje tudi ne sme.

— **Židje in krščanska kri.** Na
Dunaju sta si izmislili dve duševno ome-
jeni češki dekli pri židovskem uradniku
Leop. Krausu, da jima je nekdo ponoči
vzel krvi iz ramen. Antisemitski listi so
seveda takoj začeli kričati. Dekla Jedlička
je povedala pri sodišču, da imajo židje
sploh navado, mešati kri v jedila. Sodni
uradnik pa je našel pri Krausu res ste-
klenico, a polno Maggijevega mesnega
ekstrakta.

— **Ženska — nočni čuvaj.** V
vasi Eckersdorf, okraj Schweidnitz so imeli
že mnogo let preskrbovati na občinske
stroške neko starko. Da pa ne bo dalje
jedla občinskega kruha zastonj, izvolili
so jo občinski očetje za svojega nočnega
čuvaja. In sedaj hodi starka vestno in
»pogumno« cele noči s helebardo in ro-
gom po vasi.

— **Banditi v orijentu.** »Revue du
Nouvel Siècle« je prinesla razpravo Ge-
orgea Dorysa, ki trdi, da so banditi na
Balkanu junaški in viteški, kakor roman-
tični junaki roparskih romanov in operet.
Banditstvo jih veseli radi nevarnosti in
svobodnega življenja, dobiček in denar sta
jim postranska stvar. Kruti niso in oni,
kogar ujamejo, je docela varen pred vsako
nevarnostjo. Roparski glavar Manoli je dal
nekega tovariša usmrtiti, ker je bil pre-
drzen napram neki ujetnici. Banditi nikdar
ne onečastijo ali posilijo ujetnic, pač pa
se ujetnice večkrat zaljubijo v bandite ali
pa postanejo banditje iz ljubezni do ujet-
nice pošteni delavci. Banditje so pobožni,
molijo in se postijo o zapovedanem času.
V orijentu je več banditskih tolpe. Najslav-
nejšo vodi bandit Athanasius, ki je mo-
dernno izobražen mož. Govori več jezikov
ter je naročen na razne francoske, an-
gleške in grške liste. Pred sedmimi leti
je napadel orijentski ekspresni vlak, a no-
ben ujetnik se ni mogel pritožiti, da so z
njim ravnali slabo. Nekemu mladeniču je
vrnil dragocen medaljon, ker so bili v
njem lasje njegove neveste. Nekemu ma-
lemu trgovcu je vrnil ves denar z bese-
dami: »Vzemi svoj imetek nazaj. Rečežev
ne ropam«.

— **Življenje v Klondyke.** Prof.
Mines, ki je bil na znanstvenem potovanju
v Klondyke, je poročal v Londonu med
drugim tudi, da je plačeval za snaženje
črevljev na dan 1 K 20 vin., brivcu 2 K
40 vin., za kozarec mleka 1 K 20 vin., za
tri kuhana jajca 7 K, za steklenico vina
36 K. Ako je hotel imeti voz ves dan, je
moral dati zanj 480 K. Delavci imajo pa
po 48 K na dan.

Društva.

— **„Bolniško in podporno
društvo pomočrih in zasebnih**

uradnikov« ima prihodnjo soboto, 12.
dan aprila t. l., ob polu 8. zvečer v ho-
telu »Štrukelj« drugi izredni občni zbor,
ker je bil prvi dne 7. t. m. nesklepčen.
Odbor vabi torej vse gg. člane na obilo
udeležbo, da ne ostane tudi ta sestanek
brez uspeha.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 9. aprila. V poslanski
zbornici vlada danes zopet tako
razburjenje, kakor je vladalo 21. marca.
Gre se danes za češko obrtno
šolo v Budějovicah. Načelniki
nemških klubov so včeraj sklenili pred-
lagati, da se v okrožju budějoviške
trgovske zbornice ustanovi češka
obrotna šola, v okrožju hebske zbor-
nice pa nemška taka šola. Danes pa
so nemški klubovi načelniki ta svoj
predlog sami zavrgli in je Schalk
predlagal, da se ustanovi samo nem-
ška šola, čemur so pritrdili nemški
nacionalci in nemški naprednjaki. Na
to je Abrahamowicz akceptiral
prvotni nemški predlog, a zopet od-
stopil, ko so Nemci izrekli, da začno
obstrukcijo, ako se ta predlog sprejme.
Na to pa je dr. Ploj akceptiral pr-
votni nemški predlog in pride isti na
glasovanje. Nemški klerikalci hočejo
glasovati s Slovani, vsled česar je
upanje, da bo Plojev predlog sprejet.

Dunaj 9. aprila. V današnji seji
je dr. Ferjančič interpeliral zaradi
imenovanja nekega sodnega pristava
za Kočevje, dr. Heller pa zaradi po-
ročevanja o skupnih avstro-ogrskih za-
devah. Nadaljuje se razprava o obrt-
nem šolstvu. Govoril je tudi minister
Hartel. Izmed drugih govornikov je
omeniti Lecherja, ki je vlado ostro na-
padal. Začetkom seje je podpredsednik
pozval zbornico, da izvoli kvotno de-
putacijo in delegacijo.

Dunaj 9. aprila. Nezaslišane su-
rovosti so se pripetile pri glasovanju
o češki obrtni šoli v Budějovicah. Po-
slanec Bareuther je zahteval ločeno in
poimensko glasovanje o tej postavki
in nemški obrtni šoli. Ko se jim to
ni ugodilo, naskočili so predsedništvo.
Poslanec Berger je naskočil podpred-
sednika Žačka. Vetterju so držali
roke na hrbtu. Neznansko so tulili in
razbijali s palicami. Krščanski soci-
alisti so priskočili predsedništvu na po-
moč. Seja se je morala naglo pretrgati.

Dunaj 9. aprila. Nemški kancelar
grof Bülow je svoje potovanje v Mo-
nakovo pretrgal v Inomostu in pride
danes v zadevi trozveze semkaj.

London 9. aprila. Uradno se raz-
glaša, da je Krügerjev najstarejši sin,
Gašpar Krüger, storil prisego zvestobe
Angležem. Gašpar Krüger je bil višji
sodnik transvaalski

Izjava.

Slovensko svobodomiselno dijaštvo
obžaluje izjavo »samostojno mislečih itd.
dijakov«, ker je prepričano, da, če je mo-
goče dokazati nezrelost dijaštva za polí-
tikovanje, bi se mogla dokazati ista samo
s takimi izjavami, kakor je omenjena.
Posebno pa obžaluje slov. svobodomiselno
dijaštvo samozvanost svojih tovarišev še
zategadelj, ker se je z njih izjavo prav
po receptu »katoliške narodne stranke«
hotelo dovesti politično vprašanje, ki more
biti samo predmet resne diskusije, na
polje psovanja in denunciranja in ker se
je hotelo to politično vprašanje, dasi na
jako nespreten način, porabiti v razcep-
ljenje svobodomiselne stranke v domo-
vini. Izjava ne odgovarja torej ne po
obliki, ne po vsebini in najmanj po svo-
jem namenu mišljenju slovenskega svo-
bodomiselnega dijaštva, ki odklanja od-
ločno vsako solidarnost z njenimi avtorji.
Ob jednem pozivlja slov. svobodomiselno
dijaštvo »samostojne« izjave, da stopijo
s svojimi podpisi na dan, ker ono nikakor
noče, da bi se ga identifikovalo z onimi
dijaškimi politiki, ki hočejo samosvestno
voditi poslance in narod in politiko.

Na Dunaju, dne 8. aprila 1902.
Za svobodomiselno slov. dunajsko
dijaštvo:

Cand. phil. **Fran Kobal**,
stud. jur. **Fran Valenčič**,
stud. jur. **Zigá Voduček**.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospica Vitica Klinc v Litiji nabrala 1 K. — Gospica Julija Koman v Dobu nabrala 4 K 20 vin. v veselju družbi v gostilni g. A. Videmška ob priliki godovanja gospe poštarice Peterman v Dobu. — Vesela družba „pri Zoržu“ v Škofljoki 9 K kot skupilo za košček kruha. — Skupaj 14 K 20 vin. — Živeli!

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesto utišujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštenu povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan s varnostno znamko in podpisom. 4 (12-5)

Neredno izločevanje telesnih snovij

je vzrok mnogih in mnogih boleznij, in ker smo o tem prepričani, ne moremo tako rekoč razumeti, zakaj se veliki del naših omikanih ljudi, ki trpe na tej bolezni, ne pobriga za to, temuž je brez skrbi v tej prvi in najvažnejši točki, namreč v negovanju zdravja. Kozarec rogaške slatine „Temperquelle“, če se prinese navadnemu vinu, pomaga vselej uspešno proti enakim boleznim, ne da bi to preprečevalo vsakdanja opravila, in se jako priporoča pred vsemi enakimi sredstvi zaradi svojega prijetnega in tajnega vpliva. (842)

Se dobiva povsod!

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Meteorologično poročilo.

Vlaka nad morjem 806.3 m. Srednji srčni tlak 786.0 mm.

April	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8.	9. zvečer	738.5	4.8	sl. zahod	jasno	0.0 mm.
9.	7. zjutraj	739.7	0.2	sl. svzhod	jasno	0.0 mm.
„	2. popol.	738.3	12.5	sr. jug	jasno	0.0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 6.0°, nor-
male: 8.3°.

Dunajska borza

dné 9. aprila 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.55
Skupni državni dolg v srebru	101.35
Avstrijska zlata renta	120.75
Avstrijska krona renta 4%	99.35
Ogrska zlata renta 4%	120.75
Ogrska krona renta 4%	97.50
Avstro-ogrske bančne delnice	1600.00
Kreditne delnice	672.50
London vista	240.10
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.37 1/2
20 mark	23.46
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	93.35
C. kr. cekini	11.28

Išče se s 1. majem za gospoda

mesečna soba

(821-2)

s posebnim vhodom. Pogoji: hišni red in mir. — Ponudbe z določeno ceno pod šifro „Samski“ poste restante Ljubljana.

Izgubil se je belordec

maček

(844)

ki sliši na ime „Fric“. Odda naj se za dobro nagrado v Sredini št. 12, I. nadstr.

Meblovana soba

(840-1)

s posebnim vhodom se odda.

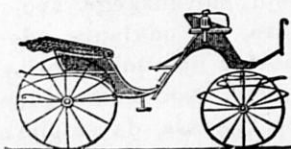
Rimska cesta št. 5. I., desno.

Menjava stanovanja

Želim svoje, iz 4 lepih sob, velike kuhinje in obilnih pritoklin obstoječe stanovanje (na Ressljevi cesti) zameniti za manjše (dve veliki ali tri majhne sobe) do 1 maja. Isto mora prisojno kakor tudi lično biti. (800-2)

Ponudbe pod „Menjava stanovanja 380“ poste restante Ljubljana do 20. aprila.

Svojo bogato zalogo vsakovrstnih najnovejših

VOZOV

priporočam slavnemu občinstvu po nizki ceni.

Stare, obrabljene vozove jemljem v račun ter sprejemam vsa v mojo stroko spadajoča popravila po najnižji ceni.

Peter Kersič 597-9

zaloga in tvernica vozov v Šiški pri Ljubljani.

Guberjev vrelec

(841-1)

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Močenje postelje, ozdravitev garantirano. Takošen uspeh pri ljudeh vsakorane starosti in spola po najnovejšem patentiranem postopku. Ispricavala in prospekti se dobijo gratis pri: (649)
B. Marburg, Dunaj V., Ramperstorffergasse 19.

Popolna oprava

za špecerijsko prodajalno
proda se zaradi opustitve trgovine na
Tržaški cesti št. 47 v Ljubljani.

Tudi je na prodaj (798-2)

portal z vhodom za prodajalno.

Američanski skrob na lesk

Fritz Schulz jun., Actiengesellschaft

Heb (Eger) in Lipsko

zajamčeno prost vseh škodljivih snovij.

Zlati svetinjski svetovni razstavi
Pariz 1900 in Dunaj 1902.

Ta doslej neprekošeni skrob se je prav izredno obnesel; ima v sebi vse za dober uspeh potrebne snovi v pravem razmerju, tako, da je uporaba vedno gotova in lahka. Zaradi mnogih ponarejanj naj se pazi na gorenjo tovarniško znamko, ki je natisnena na vsakem zavoju. Cena zavoju 24 vinarjev. Dobiva se v skoro vseh špecerijskih in drogerijskih trgovinah in prodajalnicah mila. 2 (554-2)

Sprejme se (415-43)

trgovski potnik

izveden v špecerijski stroki, z dobrimi priporočili, na stalno in dobro plačano mesto. Obširno utemeljene ponudbe naj se pošljejo na upravništvo »Slov. Narod.«

Prisno izvorno

Plzensko pivo

v steklenicah

iz Plzenske meščanske pivovarne v Plznu (843-1)

se dobi pri

Ant. Stacul-u

trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami v Ljubljani.

Gos. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž, Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansees, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjišine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz 1. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Anseesa, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovice, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zelia ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Čahod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 25 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 45 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Beklica

17 let stara, iz dobre hiše, ki je dovršila 8 razredov, slovenskega in nemškega jezika zmožna, želi takoj vstopiti kot učenika v kako trgovino le izven Ljubljane.

Ponudbe pod šifro „Zanesljivo št. 100“ poste restante Ljubljana, glavna pošta. (839-1)

Stara obstoječa (833-1)

špecerijska trgovina

sredi mesta se takoj proda.

Kje? pove upravništvo »Slov. Narod.«

Odvetniški kandidat

z večletno prakso želi službo premeniti.

Ponudbe pod „odvetniški kandidat“ na upravništvo »Slov. Narod.« (825-2)

Hiša v Ljubljani

z gospodarskim poslopljem, vrtom in njivami se proda pod ugodnimi pogoji. Njive se lahko oddajo kot stavbeni prostor. Hiša je v predmestju, v isti je gostilna in prodajalna. — Ponudbe »Slov. Narod« pod »Hiša v predmestju«. (794-2)

Trgovski pomočnik

slovenskega in nemškega jezika zmožen, dobro izurjen v špecerijski in manufakturni stroki, se sprejme pri trdki

Slavinec & Šeleker (799-3)

Smartno pri Litiji.

Mejnarodna panorama.

V posloplju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg.

Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Jeruzalem

in znameniti kraji v sveti deželi.

Naj nihče ne zamudi ogledati si to velezanimivo serijo.

Ta umetniški zaved so visoko odlikovali Nj. Vel. saksonskega kralja, Nj. Kr. visokost princa Luitpolda bavarskega, nadvojvoda bavarskega, Nj. Vel. kraljica ind. cesarica Viktorija angleška in razne druge knežje rodline.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (841)

Dobiva se povsod po Slovenskem in hrvaškem.

KAVINA PRIMES

Proda se v prid družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

MAL POLOZI DAR DOMU NAJSTARIŠI

LJUBLJANA

KAVINA PRIMES

Kdor hoče v resnici dobro črno ali mlečno kavo piti, poskusi naj novo pristno domačo

kavino primes v prid družbi sv. Cirila in Metoda

ki je izmed vseh najboljša ter jo izdeluje domača

(818-2)

Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate v Ljubljani.

Samo 4 gld.

črna ali siva jopica s širokim ovratnikom.

9 gld.

najmodernejši paletoti s sukneno ali svileno aplikacijo v črni, sivi, rujavi in plavi barvi

kakor tudi lepi, črni, sukneni ovratniki podšiti

v Angleškem skladišču oblek, Ljubljana.

Gospoke in deške obleke, svršnike in športne suknje

za čuda nizke cene.

!!Brez konkurence!!

Obleke iz kamgarna v 8 modnih barvah à gld. 12.75.

(820-3)

S spoštovanjem

Oroslav Bernatović.